

על שלשה ועל ארבעה
 לפיענוח מסות עמוס נגד העמים

For Three and For Four... Amos's Oracles Against the Nations

In memory of Rosina Pardo Korda, Shoshana Bat Saadi z"l

who learned, loved, celebrated, and performed Torah and Mitzvot with all of her heart and soul

1 עמוס א-ב

(א) דבַר־יְהוָה אֲשֶׁר-הָיָה בְּנִקְדִים מִתְּקוּעַ אֲשֶׁר חָזָה עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם עֵזְרָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּבַיּוֹם יָדְבַעַם בְּיּוֹאֵשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל שְׁנַת־יָמַי לַפָּנִי
 הָרַעַשׁ:

(ב) וַיֹּאמְרוּ ה' מִצִּיּוֹן יִשְׂאָג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קוֹלוֹ וְאָבְלוּ נְאוֹת הָרָעִים וַיִּבֶשׂ רֹאשׁ הַפְּרָמֹל:
 (ג) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי דְמֹשֶׁק וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־דְּוָשִׁם בְּחִרְצוֹת הַבְּרוֹל אֶת־הַגְּלֹעָד: (ד) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בְּבֵית חֲזַאֵל וְאָכְלָה אֲרֻמְנוֹת בְּרֶהֱדָד: (ה) וּשְׁבַרְתִּי בְּרִיחַ דְּמֹשֶׁק וְהִכְרַתִּי יוֹשֵׁב מִבְּקַעַת־אֹן וְתוֹמֵךְ שֶׁבֶט מִבַּיִת עֵדוֹן וְגִלּוֹ עַם־אֲרָם קִירָה אָמַר ה':
 (ו) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי עֵזָה וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־הַגְּלוּתָם גְּלוּת שְׁלֹמֹה לְהַסְגִּיר לְאָדוֹם: (ז) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בְּחֻזְמַת עֵזָה וְאָכְלָה אֲרֻמְנֹתֶיהָ: (ח) וְהִכְרַתִּי יוֹשֵׁב מֵאֲשֻׁדּוֹד וְתוֹמֵךְ שֶׁבֶט מֵאֲשַׁקְלוֹן וְהַשִּׁיבּוֹתֵי יָדָי עַל־עַקְרוֹן וְאָבְדוּ שְׂאֵרֵית פְּלִשְׁתִּים אָמַר אֲדָנָי ה':
 (ט) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי־צֹר וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־הַסְּגִירָם גְּלוּת שְׁלֹמֹה לְאָדוֹם וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אֲחִים: (י) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בְּחֻזְמַת צֹר וְאָכְלָה אֲרֻמְנֹתֶיהָ:

(יא) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי אֲדוֹם וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־דֹּדְפּוֹ בַּחֲרָב אֲחִיו וְשַׁחַת רַחֲמָיו וַיִּטְרֹף לְעַד אַפּוֹ וְעִבְרָתוֹ שְׂמֵרָה נָצַח: (יב) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בְּתִימֹן וְאָכְלָה אֲרֻמְנוֹת בְּצִירָה:

(יג) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי בְנֵי־עַמּוֹן וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־בְּקָעַם הַרּוֹת הַגְּלֹעָד לְמַעַן הִרְחִיב אֶת־גְּבוּלָם: (יד) וְהִצַּתִּי אִישׁ בְּחֻזְמַת רֶבֶה וְאָכְלָה אֲרֻמְנוֹתֶיהָ בְּתַרְוַעָה בַּיּוֹם מִלְחָמָה בְּסַעַר בַּיּוֹם סוּפָה: (טו) וְהִלַּךְ מִלְכָּם בְּגוֹלָה הוּא וְשָׂרוֹ יַחְדוֹ אָמַר ה':
 (א) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי מוֹאָב וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־שָׂרְפוֹ עֲצָמוֹת מֶלֶךְ־אֲדוֹם לְשִׂיד: (ב) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בְּמוֹאָב וְאָכְלָה אֲרֻמְנוֹת הַקְּרוֹיֹת וּמַת בְּשֵׂאוֹן מוֹאָב בְּתַרְוַעָה בְּקוֹל שׁוֹפָר: (ג) וְהִכְרַתִּי שׁוֹפֵט מִקְרָבָה וְכַל־שָׂרִיָּה אֶהְרֹג עִמּוֹ אָמַר ה':
 (ד) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יְהוּדָה וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־מֵאָסָם אֶת־תּוֹרַת ה' וְחָקָיו לֹא שָׁמְרוּ וַיִּתְעוּס כְּזַבִּיָּהֶם אֲשֶׁר־הָלְכוּ אֲבוֹתָם אַחֲרֵיהֶם: (ה) וּשְׁלַחְתִּי אִישׁ בִּיהוּדָה וְאָכְלָה אֲרֻמְנוֹת יְרוּשָׁלַם:

(ו) כֹּה אָמַר ה' עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־מִכְרָם בְּכֶסֶף צְדִיק וְאֲבִיוֹן בְּעֶבֶד נְעֻלִים: (ז) הַשְּׂאֲפִים עַל־עַפְרָאֲרֵן בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדָרַךְ עֲנוּם יִטּוּ וְאִישׁ וְאִבּוֹ יִלְכוּ אַל־הַנְּעֻדָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קֹדְשִׁי: (ח) וְעַל־בְּגָדִים חֲבִלִים יִטּוּ אֶצֶל כָּל־מִזְבֵּחַ וַיִּזְנוּ עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם: (ט) וְאֲנֹכִי הַשְּׂמַדְתִּי אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כָּנְבָה אֲרֻזִים גְּבָהוּ וְחָסֵן הוּא כְּאֲלוֹנִים וְאֲשֻׁמִּיד פְּרוֹן מִמֶּעַל וְשָׂרְשׁוֹ מִתַּחַת: (י) וְאֲנֹכִי הֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֲרָץ מִצְרַיִם וְאוֹלָךְ אֶתְכֶם בְּמִדְבַר אַרְבַּעִים שָׁנָה לְרִשְׁתִּי אֶת־אֲרָץ הָאֱמֹרִי: (יא) וְאֲקִים מִבְּנֵיכֶם לְנִבְיָאִים וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְנֹזְרִים הֵאָף אֵיךְ־זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֹאסֶה־ה': (יב) וְהַתְּשָׁקוּ אֶת־הַנְּזֻדִים יִין וְעַל־הַנְּבִיאִים צִוִּיתֶם לֵאמֹר לֹא הַתְּבֹאֲאוּ: (יג) הִנֵּה אֲנֹכִי מַעֲיֵק תַּחְתֵּיכֶם כִּי־אֲשֶׁר תַּעֲיֵק הֵעֲגָלָה הַמְּלֵאָה לָהּ עֲמִיד: (יד) וְאָבְדוּ מִנוֹס מִקֹּל וְחָזַק לֹא־יֵאֱמָר כִּי־חָזַק לֹא־יִמְלֹט נַפְשׁוֹ: (טו) וְתַפֵּשׂ הַקֶּשֶׁת לֹא יַעֲמֹד וְקַל בְּרַגְלָיו לֹא יִמְלֹט וְרֶכֶב הַסּוּס לֹא יִמְלֹט נַפְשׁוֹ: (טז) וְאֲמִיץ לָבוֹ בְּגִבּוֹרִים עָרוֹם יָנוּס בַּיּוֹם־הַהוּא נֹאסֶה־ה':

מפת האזור - First-Temple Levant

- (1) עַל-מְכַרֵּם בַּפֶּסֶף עֲדִיק
- (2) וְאַבְיוֹן בַּעֲבוּר נְעֻלִים:
- (3) הַשְּׂאֵפִים עַל-עַפְר־אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דָּלִים
- (4) וְדַרְךְ עֲנוּיִם יָטוּ
- (5) וְאִישׁ וְאִבּוֹ יִלְכוּ אֶל-הַנְּעֻדָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת-שֵׁם קִדְשִׁי:
- (6) וְעַל-בְּגָדִים חֲבָלִים יָטוּ אֶצֶל כָּל-מִזְבֵּחַ
- (7) וַיִּין עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם:

- i. וְאַנְכִי הַשְּׂמַדְתִּי אֶת-הָאָמֹרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כָּגִבַּה אֲרָזִים גְּבָהוּ וְחָסֵן הוּא כְּאֵלוֹנִים
- ii. וְאֲשַׁמֵּיד פְּרִיֹן מִמֶּעַל וְשָׂרְשִׁיו מִתַּחַת:
- iii. וְאַנְכִי הֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
- iv. וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
- v. לְרַשֵּׁת אֶת-אֶרֶץ הָאָמֹרִי:
- vi. וְאָקִים מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים
- vii. וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְנָזִירִים

הָאָרֶץ אֵין-זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֶאֱסָה־הָ
 תִּשְׁקוּ אֶת-הַנְּזִירִים יִין וְעַל-הַנְּבִיאִים עֲוִיתֶם לֵאמֹר לֹא תִנְבְּאוּ:

הִנֵּה אֲנֹכִי מַעֲיֵק תַּחְתֵּיכֶם כְּאִשֶׁר תַּעֲיֵק הַעֲגֻלָּה הַמְּלֵאָה לָהּ עָמִיר:

- א. וְאַבְד מְנוּס מִקָּל
- ב. וְחִזַּק לֹא-יֵאֱמָן כָּחוֹ
- ג. וְגִבּוֹר לֹא-יִמְלֹט נַפְשׁוֹ:
- ד. וְתַנְפֵּשׁ הַקֶּשֶׁת לֹא יַעֲמֹד
- ה. וְקַל בַּרְגָּלָיו לֹא יִמְלֹט
- ו. וְרִכְבּ הַסּוּס לֹא יִמְלֹט נַפְשׁוֹ:
- ז. וְאַמְיִץ לְבוֹ בַּגְּבוּרִים עָרוֹם יָנוּס בַּיּוֹם-הַהוּא נֶאֱסָה־הָ: